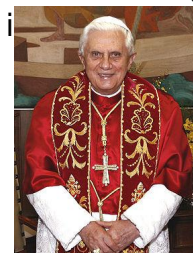


Trong thời gian qua, rất nhiều dự đoán về những kết quả và quy mô của những vòng đàm phán giữa Tòa Thánh và nước CHXHCN Việt-Nam,

cho rằng Tòa Thánh đã “hy sinh” một số ‘giá trị’ thuộc Giáo Hội Việt-Nam để có được các bang giao với Việt-Nam. Ngành ngoại giao Vatican là một trong những ngành lâu đời



nhất thế giới (từ những thế kỷ đầu của Giáo Hội) và được kính trọng nhất do ‘trình độ đào tạo chuyên nghiệp’. Nó khác với ngoại giao thuộc các quốc gia khác, vì Vatican có tính chất thanh quyện lẫn lẫn nhau.

Hiện tại, ngoài liên hệ ngoại giao với Liên Minh Châu Âu, với Tổ chức giải phóng Palestine, có dĩ dĩn Liên Hiệp Quốc (quy chế quan sát viên thường trực) và các văn phòng và cơ quan LHQ,...Vatican có bang giao đầy đủ với 179 quốc gia (Nga là nước gần đây nhất). Việt Nam do vậy cũng nằm trong “tổm ngòm” của Tòa Thánh, như lời Đức Thánh Cha Bênêđictô XVI: “Việt Nam là một xứ sở gần gũi với trái tim tôi, nơi Giáo hội đang mong kính sự hiện diện hàng ngày của bạn qua biến cố Năm Thánh” (trong phần đầu bài nói chuyện với ngoại giao đoàn năm nay, Ngài cũng nhắc đến cuộc gặp gỡ với chủ tịch nước Việt Nam Nguyễn Minh-Triet và mô tả cuộc gặp là ‘có ý nghĩa’).

Giáo Hội quan tâm tới con người, chứ không quan tâm tới các chính phủ. Đức hồng y Sodano cho biết: “Nếu con người đau khổ, Tòa Thánh sẽ thông qua những biện pháp nào có quy định làm với các đau khổ cho những người, dù bất kể họ là ai”. Nếu ngoại giao của Tòa Thánh có quy định trở thành “tiếng nói của những người không có tiếng nói”, một lực lượng mới (và mới mẻ) trong hệ thống chính trị quốc tế hiện nay, một cơ chế quốc tế có tính biểu tượng cho những các cơ chế quốc tế tốt (chính vì thế mà các quốc gia nghèo ở Châu Phi xin Tòa Thánh biện hộ trước Tòa Thánh ở nước họ). Những chuyên tông du vì thế mang những tính chất ‘mặc vụ’.

Như mọi người có cái nhìn tổng quát chính xác hơn về ngành ngoại giao Tòa Thánh, BTGH xin đưa vài thông tin, như dưới đây, cũng như một vài số liệu về (đang) xảy ra hiện tại chính xác về “Ngành ngoại giao Vatican”, dựa trên các số liệu mới xảy ra gồm bài viết: 1/ Tổng

tiết lộ mối liên hệ giữa Đấng Nhân danh trên VietCatholic với "Phiên họp vòng 2 giữa Phái đoàn Việt Nam và Tòa Thánh"; 2/ Bài viết của Sandro Magister đăng trên báo tiếng Ý Chiesa.org ngày 22.05.2009, trình bày những kết quả của những Khóa nghiên cứu và họp đầu: "Giáo hội Công Giáo và chính sách quốc tế của Tòa Thánh", được biên tập bởi đồng nguyên bài phát biểu của ngài đại sứ Nhật Bản ông Kagefumi Ueno gửi thích với các nhà ngoại giao của 16 quốc gia Châu Á họp nhau tại Vatican năm 2009 để nghiên cứu chính sách quốc tế của Tòa Thánh với tư duy "Mối còn đồng nghĩa duy nhất với Roma - kết quả những nỗ lực đồng nghĩa tại Châu Á".

Đi qua với những thông tin liên quan tới Phiên họp vòng hai giữa Phái đoàn Việt Nam và Tòa Thánh

I. TÓM LƯỢC KIẾN PHƯƠNG HỌP HỌP VATICAN – VIỆT NAM

Những nguồn tin đáng tin cậy cho biết về phiên họp họp giữa Vatican và Việt Nam đã kết thúc hôm 1 tháng nay và một số những chi tiết "nhỏ yếm", Vietcatholic ngày 30.07.2010 đưa tin:

Khác hẳn với phiên họp vòng 1 tại Hà Nội, Tòa Thánh đã chấp nhận một số những đề nghị từ phía Việt Nam liên quan tới Giáo hội Việt Nam thì trong phiên họp lần 2 Tòa Thánh chấp nhận những có thái độ không khoan nhượng với những người phê bình Giáo hội từ phía Việt Nam, những còn thông báo bác bỏ hầu hết các đòi hỏi do đoàn Việt Nam đưa ra ở phiên họp vòng 2 tại Vatican.

1. Đoàn Việt Nam đã đề nghị Tòa thánh cấm không cho Đấng TGM Ngô Quang Kiệt và những kẻ cộng đồng với họ các GMVN vào tháng 10-2010 và không bị nhậm vào bất cứ chức vụ nào ở Tòa thánh.

Vatican cho rằng, Đấng TGM Ngô Quang Kiệt chấp nhận một quy trình công dân Việt Nam nên Tòa thánh không thể làm cái việc vi phạm nhân quyền và các pháp luật Việt Nam nữa. Còn việc bị nhậm nhân sự ở Vatican, đó là công việc của họ mà Việt Nam không nên can thiệp vào gì những Vatican không thể đề nghị ông A làm Thủ tướng hay bà B không được làm Bộ trưởng ở Việt Nam

Vatican trích dẫn các dòng tu họat động theo tôn chỉ của Dòng và luật pháp riêng của gia. Nếu họ sai pháp luật, xin các ngài hãy xử theo luật pháp, chúng tôi chỉ có thể nhận nhận họ khi họ làm sai với tôn chỉ đã được Tòa thánh phê chuẩn

Vatican trở lại rên: đt dai, tài sn c a Giáo h i s h u m t cách h p pháp, Tòa thánh kiên quy t b o v và v n đt khoát nêu i đòi h i c a các Giám m c Vi t Nam là đòi i quy n s d ng h p pháp Tòa Khâm s H N i và Giáo hoàng h c vi n Đà L t.

4. Vì t Nam cũng đ ngh Toà thánh đ ng ti n trình phong thánh cho H ng y Nguy n Văn Thu n vì “không có l i cho đ i đoàn k t dân t c”

Vatican đã bác bỏ thông tin này và cho đó là vi phạm các thoả thuận giữa Vatican và Việt Nam. Trong vòng 1 vì chưa có phong giám mục của Việt Nam mới nên có sự đồng thuận của Nhà nước Việt Nam mà thôi.

II. MÔI CON ĐƯỜNG ĐU ĐEN VÀ RÔMA - KẺ NHẸNG NƠ ĐƯỜNG TÀ CHÂU Á

Đó là điề u ông đầ i sắ Nhậ t Bậ n đã giồ i thích vầ i các nhà ngoầ i giao cầ a 16 quố c gia Châu Á hầ p nhau tầ i Vatican đầ nghiên cầ u chính sách quố c tộ cầ a Tòa Thánh.

Khoá nghiên cầ u kắ thúc vào ngày 23.05 vầ i viế c trao chầ ng chầ cho 17 nhà ngoầ i giao thuồ c 16 quố c gia Châu Á. Khoá hầ c bắ t đầ u tầ ngày 11.05 tầ i Đầ i hầ c Giáo Hoàng Grêgôriana và tiồ p theo là các kầ hầ p trong dinh Vatican, vầ i các điề n giồ là nhồ ng đầ i điề n xuồ t sắ c nhậ t cho nầ n chính trầ cầ a Tòa Thánh. Chầ đầ đầ c nghiên cầ u là: “GIÁO HỔ I CÔNG GIÁO và CHÍNH SÁCH QUố C Tộ Cầ A TOÁ THÁNH”. Trong khoá hầ c năm 2007, khoá đầ u tiên thuồ c loồ t nầ y, các hầ c viên đầ n tầ 19 quố c gia Hầ i giáo vùng Đầ a Trung Hầ i và Trung Đông. Năm ngoái, hầ c viên đầ n tầ 22 quố c gia Châu Phi. Năm nay, đầ n lầ t Châu Á vầ i các nhà ngoai giao đầ n tầ Afghanistan, Úc, Bangladesh, Cambodge, Đông Timor, Indonesia, Nhậ t Bậ n, Hàn quố c, Lào, Malaysia, Miồ n Đầ n, Phi Luồ t Tân, Sri Lanca, Đài Loan, Thái Lan, Viồ t Nam. Nhồ ng quố c gia khồ ng lầ khồ ng hầ ng lầ i mầ i: ầ n Đầ và Trung Quố c. Pakistan cũng khồ ng có mầ t. Nhồ ng các nhà tầ chầ c – ầ hàng đầ u là Cha Dòng tên Franco Imoda, nguyên viồ n trầ ng Đầ i hầ c Grêgôriana – cũng thầ y hài lòng. Trong các hầ c viên có đầ i điề n các quố c gia khồ ng sáng chói vầ tôn trầ ng tầ do tôn giáo và cầ khồ ng có quan hầ ngoầ i giao vầ i Vatican, nhồ ng đầ u thầ y cầ n thiồ t nghiên cầ u đầ tài nầ y ngay tầ i nguồ n, ầ tầ ng hành dinh Đầ o Công giáo thầ giồ i.

Khoá hầ c do Hầ i Grêgoire và Viồ n Quố c Tồ Jacqué Maritain tầ chầ c, vầ i sắ hầ u thuồ n cầ a bầ n đầ i hầ c: ĐH Giáo Hoàng Grêgôriana ầ Roma; ĐH Georgetown ầ Washington; ĐH Tồ Do Đầ c Mồ Mông Triồ u ầ Roma và ĐH Sophia ầ Tokyo. Tầ t cầ đầ i sắ bầ o trầ cầ a Tòa Thánh.

Phầ n nhồ p môn khoá hầ c điề n ra ầ Roma và phầ n kắ thúc ầ Turin, thành phầ ngành công nghiồ p xe hầ i, nầ i sinh sầ ng cầ a nhồ ng vầ đầ i thánh “xã hầ i” nhồ Thánh Gioan Bosco. Các hầ c viên có thầ viồ ng thăm ầ đó nhồ ng viồ c Giáo HỔ I Công giáo thầ c hiồ n trong các lãnh vầ c hầ t sắ c đa đầ ng, nhồ Cottlengo đầ trầ giúp nhồ ng ngồ i khuyồ t tầ t và Xồ ng Vũ Khí Hoà Bình. Ngày cuồ i cùng, hầ đi dầ ngoầ i tầ i tu viồ n Bôe và gồ p Đầ c Viồ n Phồ Enzo Bianchi.

Châu Á là lầ c đầ a khí thầ nhồ p nhậ t vầ i Kitô giáo, vầ n chầ hiồ n điề n sắ đông trong nhồ ng chồ rầ t bầ hầ n giồ i, trong khi ầ nhồ ng nầ i chồ n khác, Kitô giáo bầ chồ ng đầ i mầ nh mầ .

Chồ ng trình rầ t dày đầ c, gồ m mầ t thồ o luồ n cầ a đầ i sắ Nhậ t Bậ n bên cầ nh Tòa Thánh, ngài Kagefumi Ueno, mầ t nhà tầ tầ ng theo Phồ t giáo và Thầ n giáo, nhồ n nhiồ m sắ tầ 11.2006. Bài thuyồ t trình cầ a ông điề n ra ầ ĐH Giáo Hoàng Grêgôriana ngày 15.05 đầ c tầ ng thuồ t gồ n nhồ đầ y đầ đầ i đây. Bài thuyồ t trình rầ t thú vầ vì phầ n ầ nh cái nhìn vầ Tòa Thánh và cầ a quố c gia giáo hoàng, cầ a đầ i điề n mầ t đầ t nầ c mà nầ n văn hoá cũng nhồ các truyồ n thồ ng khác xa

cách Kitô giáo.

CHÂU Á và TOÀ THÁNH

(Đổi số Nhật Bản Kagefumi Ueno)

Ở Á Châu, nơi các tôn giáo như Phật giáo, Ấn giáo, Đạo Lão, Thiên giáo và Hồi giáo lớn át, thì Kitô giáo thực sự đang nhìn nhận “ngoại quốc” và các Kitô hữu là những người thiểu số, trừ các ngoại lệ. Nhật, chủ nghĩa hán, còn số tín hữu Công giáo ít hơn 0, 5% dân số và rất có thể còn số này sẽ tăng trong một thế kỷ lại nữa.

Trong những điều kiện này, các quốc gia Á Châu không dành ưu tiên về quan hệ ngoại giao với Tòa Thánh (học với Vatican, tôi nghĩ mà tôi sẽ dùng trong bài nói). Rất nhiều các nước trong đó chủ yếu là liên quan đến ngoại giao với Vatican trong các thập niên gần đây. Nhật Bản là một trong các quốc gia đầu tiên, vào năm 1942. Vatican đã có một đại diện ở Nhật 23 năm trước đó, vào năm 1919, song chủ yếu là với các vấn đề tôn giáo, như trường hợp ngày nay với Malaysia, Miến Điện, Brunei và Lào. Hơn nữa, nhiều quốc gia Châu Á duy trì quan hệ ngoại giao với Vatican lại không có đại diện ở Vatican. Họ giao việc liên hệ với Vatican cho các đại sứ của họ trong các nước gần kề như là Thuỵ Sĩ hoặc Đức. Một số quốc gia Châu Á chủ yếu liên quan đến ngoại giao, như Malaysia, Miến Điện, Việt Nam, Lào. Và trong các quốc gia có một đại diện ở Roma, thì vị trí nhiều số đại sứ bên cạnh Tòa Thánh thực sự ít được mong muốn nhất.

Đề cập các quan hệ giữa Châu Á và Vatican, không thể tránh né việc phân tích những diễn biến tôn giáo và văn hoá. Các Hội đồng Y Hamao, một người Nhật, đã nhận thấy cách nay ít năm, rằng giữa Châu Á và Tòa Thánh có một khoảng cách lớn không chỉ về vật lý mà còn về mặt tinh thần. Khoảng cách này có thể vượt qua được chăng? Tôi cho rằng ít có khả năng cảm nhận về khoảng cách này có thể giảm đi một cách căn bản trong thế kỷ lại nữa, bởi vì cả hai bên đều đại diện cho những nền văn minh rất cổ xưa và không thể thay đổi chúng một cách cấp thiết. Như vậy vấn đề là cần xem có chính đáng với dân Á Châu để làm cho các quan hệ ngoại giao của họ với Vatican được thêm ưu tiên hơn chăng, bởi rằng cảm giác xa cách về tôn giáo giữa hai bên xem ra khó lòng lấp đầy chỉ trong một thời gian ngắn.

Câu trả lời của tôi là: “Có. Và chính đáng”. Tôi sẽ xin nói tiếp sau.

VÌ SAO TÔI ĐÃ ĐẾN VATICAN

Trước khi vào văn phòng, tôi xin nói một chút về tôi. Vào thời kỳ 10 hoặc 15 năm gần đây nhất, tôi đã viết khá nhiều bài báo và luận văn đăng các nhật báo và tạp chí, thường là đối so sánh các nền văn hoá và văn minh, và tôi đã tham gia các hội nghị và hội thảo ở Nhật và ở nước ngoài. Cách chung các bài thuyết trình của tôi đặt nền tảng trên triết lý Phật giáo và Thiên giáo của tôi.

Tôi nghiên cứu các nền văn hoá bởi vì tôi nghĩ rằng, nếu chúng ta không biết các đặc biệt về văn hoá và nhất là các tôn giáo văn có một ảnh hưởng thực chất trên các quan hệ quốc tế, thì chúng ta, các nhà ngoại giao, sẽ không có khả năng hiểu những gì đang làm việc trong đó.

Cách nay ba năm, tôi đã phát hành một cuốn sách nghiên cứu soi sánh về những “nền văn minh đa thần” và “những nền văn minh độc thần”, trong đó tôi gợi ý kiến cách chung, rằng cái nhìn tôn giáo có một ảnh hưởng không thể là được trên chính trị và ngoại giao.

Bằng một triền khai tự nhiên cuốn sách của tôi, tôi đã mong theo luận về các đặc tài về văn minh về hàng giáo sĩ Giáo Hội Công giáo, tất nhất là ở Vatican. Vì vậy mà tôi hỏi sao, cách đây ba năm, tôi đã xin chính phủ Nhật gửi tôi đến Roma. “Ông chắc chắn?”, về thời điểm mà tôi yêu cầu, đã ngạc nhiên hỏi tôi. Tôi đã trả lời: “Hoàn toàn chắc chắn”. Một tháng sau đó, tôi được bố trí.

Khi đã nhận nhiệm vụ. Các mối liên hệ gặp một người phó trách ở Vatican, tôi nói với vị này về các ao của tôi được đi thoả với các văn phòng văn minh của những người của Giáo Hội. Một ngày nọ, một vị hàng giáo y đã nói với tôi: “Ngài đi sâu thân mến, ngài đúng rồi, vì chính chúng tôi là những người đã tạo nên văn minh phương Tây”. Trong bốn mươi năm làm ngoại giao, đây là lần đầu tiên tôi gặp một người nói ra với sự thẳng thắn như thế.

Hai năm rồi tiếp theo, tôi đã có những cuộc thảo luận về các đặc tài văn minh với các nhân vật của Giáo Hội, ở Roma. Tôi đã trả lời các cuộc phỏng vấn, viết những khảo luận, dạy những khoá về tôn giáo và văn hoá. Tôi hài lòng về những gì việc này. Những gì có một văn bản. Tôi không có để gì để viết và nghiên cứu., Tôi hỏi sao?

NGƯỜI C NHIÊN: VATICAN KHI N NGƯỜI TA B N TÂM H N CHÚNG TA NGHĨ.

Lý do là Vatican đưa ra và thực hiện hàng loạt hoạt động mà Tokyo cần được thông tin, dù nói tôi biết rõ ngoài những gì tôi thông tin. Tôi không nói về các hoạt động tôn giáo, mà là các hoạt động ngoài tôn giáo. Hơn nữa với tôi cách là để sự mất quĩ gia không phải Kitô giáo, tôi không thấy cần thiết phải theo dõi các vấn đề tôn giáo, mà chỉ là các vấn đề ngoài tôn giáo mà thôi. Dù vậy, tôi luôn phải biết rõ vì Đức giáo hoàng thường xuyên tiếp kiến các nguyên thủ quốc gia và lãnh đạo chính phủ, những người có mặt để các quan quốc tế. Rồi nhiều trong số họ đến từ các nước không phải là Kitô giáo. Do vậy tôi phải làm bài tin tiếp theo. Trong ba năm gần đây nhất, chúng ta thấy, tất cả các nguyên thủ quốc gia và chính phủ các nước G8 đã đến Đức giáo hoàng triu yết, ngoại trừ thủ tướng Nhật. Những cuộc gặp gỡ của họ với Đức giáo hoàng là để tiếp xúc khai thác tất cả các phương tiện truyền thông quốc tế, chia sẻ đến các phương tiện truyền thông quốc gia, quĩ báo cáo vấn đề liên quan nó với các nguyên thủ khác đến gặp Đức giáo hoàng. Về quan điểm này, Vatican có một hệ thống phức tạp, là trung tâm hành động quốc tế và là trung tâm ngoại giao. Vài tháng sau khi nhận nhiệm sở, tôi xác tín rằng Vatican là một nhân tố hành động quan trọng trong cộng đồng quốc tế, ngay cả khi bước sang một bên những khía cạnh tôn giáo.

B N LÝ DO Đ M T QU C GIA CÓ NH NG NHÀ NGO I GIAO VATICAN

Theo kinh nghiệm của tôi, có ít nhất 4 lý do để nghĩ rằng vai trò quốc tế của Vatican được nâng cao và rất có ý nghĩa, để đưa đó cho thấy vì sao các quốc gia không Kitô giáo lại có các nhà ngoại giao có nhiệm sở ở đây, tại Roma. Tôi xin trình bày theo các lý do này.

NHÂN T 1: QUY N L C TINH TH N

Đầu tháng giêng 2007, một tháng sau khi tôi đến đây, tất cả các nhà ngoại giao, trong đó có tôi và tôi, đã được Đức giáo hoàng mời nghe diễn văn đầu năm của Ngài về tình hình quốc tế, trong dịp sinh nhật giáo hoàng, nơi mà ba đời diễn văn trước của Ngài đã gặp Đức giáo hoàng Grêgôriô năm 1595, chia sẻ 10 năm trước khi Ngài bắt đầu Kitô. Trong dịp sinh nhật, theo thông lệ hàng năm, Đức giáo hoàng đọc diễn văn bằng tiếng Pháp với các nhà ngoại giao, kéo dài khoảng 45 phút. Gần như mọi vấn đề quan trọng đều được đề cập đến, từ những đề tài toàn cầu như nghèo đói, giới trẻ vũ khí, hành động hòa bình, dàn xếp các xung đột, quyền con người, các dân tộc thiểu số, di cư, thay đổi khí hậu, cho đến những vấn đề các vùng miền ở Châu Phi, Trung Đông, Nam Á, v.v. Đức giáo hoàng đã dành khoảng 45 phút tài quan trọng. Ngày hôm sau, thông điệp của Ngài được truyền đi khắp thế giới, với một ảnh hưởng đáng kể

với xã hội quốc tế, trong khi các ban ngành của tôi thảo luận báo cáo chi tiết cho Tokyo.

Qua thông điệp của Ngäi, tôi đã nhìn thấy ý chí của Ngäi muốn đóng một vai trò “bên ngoài xã hội quốc tế”. Nếu người ta nghe bài diễn văn của Ngäi mà không biết ngữ cảnh, thì người ta có thể nghĩ rằng tác giả là tổng thống ký LHQ. Đúng vậy, hai nhân vật có một vai trò giống nhau, theo nghĩa Đức giáo hoàng và tổng thống ký LHQ đều giữ một vai trò quan trọng “bên ngoài tình thế quốc tế”.

Dĩ nhiên, các diễn văn của Đức giáo hoàng làm cho thế giới chú ý, bởi vì Ngäi đi diễn cho hơn 1,1 tỷ tín hữu Công giáo. Nhưng căn bản hơn, người ta cho rằng quy định tình thế của Ngäi và thẩm quyền đạo đức của Ngäi được tăng cường đáng kể từ lúc, vào năm 1870, Vatican đã một lần nữa toàn bộ đặt dưới lãnh đạo. Cho tới thời kỳ này, các phần đất Tòa Thánh sở hữu trên rừng một nửa nước Ý và cùng với đó là, nó là một quy định lịch sử trên thế giới Tây Ban Nha và nước Pháp. Với tư cách này, Tòa Thánh có những quan tâm và lợi ích tài chính mà nó phải bỏ ra. Tòa Thánh [lúc này] có bốn phần bên ngoài công dân và lãnh thổ. Nó có những quy định liên quan gia đình coi sóc. Nhưng vì một đất đai đã gửi phóng Tòa Thánh khi các lợi ích quốc gia. Khi người ta nghe Tổng thống Hoa Kỳ hoặc tổng thống người Đức nói, người ta hiểu diễn văn của họ đương nhiên là có liên quan đến các lợi ích quốc gia. Nhưng khi Đức giáo hoàng phát biểu về các vấn đề quốc tế, người ta không còn hiểu các diễn văn này như là che giấu những lợi ích quốc gia của Vatican nữa. Điều đó cho phép Tòa Thánh nói về các vấn đề quốc tế theo một quan điểm nhân bản, đạo đức, luân lý, tình thế. Một cách nghịch lý, khi bỏ một quy định lịch sử, Vatican đã gia tăng quy định tình thế của mình

Nếu tính đến số việc bài diễn văn của Đức giáo hoàng được các phương tiện truyền thông phổ biến và quy mô thế giới, thì người ta cũng có thể nói Đức giáo hoàng là một trong những “người hùng dân tộc” quan trọng và hiểu quả nhất.

Các thông điệp của Đức giáo hoàng có gây sự chú ý của các cộng đồng quốc gia và của những nhân tố quốc tế giữ vai trò quan trọng khác chăng? Tôi nghĩ của Ngäi có một ảnh hưởng nào với họ chăng? Câu trả lời của tôi là có và không. Là “không” vì người ta nói “có” trong một viễn cảnh dài hạn. Người ta biết rằng Đức Gioan-Phaolô II đã quyết liệt bày tỏ phần đất tổng thống Bush trước khi ông này quyết định tiến công Iraq vào năm 2003. Ngay lúc này, tôi kêu gọi của Đức giáo hoàng không được Hoa Kỳ lấy làm đầu, nhưng điều đó không làm giảm giá trị của những lời nói và hành động của Đức giáo hoàng. Thế rồi, số việc Đức giáo hoàng đã đưa ra một ý kiến mà Hoa Kỳ lại không muốn nghe theo, cho thấy vai trò quan trọng của Tòa Thánh. Tôi xác tín rằng cộng đồng quốc tế cần có một người bên ngoài tình thế như Ngäi hoặc tổng thống ký LHQ. Không một ai khác có thể thay thế Ngäi trong vai trò này. Trong chiều hướng này, Đức giáo hoàng phải được coi như một nguồn tài nguyên, một tài sản chung quốc tế, không phải vì

Ngô Đình là thủ lĩnh Giáo Hội Công giáo, mà bởi vì Ngô Đình có khả năng loan đi khắp nơi những thông điệp nhân đạo, tinh thần.

Tháng 03.2009, chính phủ Nhật đã mời ĐGM Mamberti, bí thư tổng ngoại giao Vatican [đúng ra Ngài phụ trách quan hệ các quốc gia.BTGH] tới nước Nhật. Ngài đã trao đổi hai giờ rưỡi với bí thư tổng ngoại giao Nhật, ngài H.Nakasone, người đã đề cập đến những hậu quả của các vấn đề quốc tế quan trọng. Sau cuộc trao đổi, Nakasone nói với tôi rằng ông đã đánh giá rất cao và yêu thích đối thoại với Vatican, mà ông đã thấy bí thư tổng giám mục Nhật và hội khác với những đối thoại với các quốc gia thế tục. Để chứng tỏ, ông bày tỏ đánh giá vì nhân quan của Vatican với những hoạt động kinh tế thế giới, theo đó cuộc khủng hoảng này gây nên và bày tỏ làm cho thêm trầm trọng vì các môi trường tài chính đã sụp đổ quyên rũ của mình, mà bày tỏ sang một bên mời quan tâm suy xét đạo đức. Cuộc thăm viếng của ĐGM Mamberti càng thêm quan trọng vì đó là cuộc thăm viếng chính thức đầu tiên của một bí thư tổng ngoại giao Vatican đến nước Nhật kể từ khi hai nước thiết lập bang giao cách nay 67 năm.

NHÂN TÀI 2: QUYỀN LỰC CHO LƯU HÀNH CÁC THÔNG ĐIỆP

Vào tháng 11.2006, tôi trình quốc thư của hoàng đế Nhật lên Đức giáo hoàng. Trong khoảng một phần tư tiếng đồng hồ Tôi có cuộc trao đổi hết sức dễ chịu thoả mái với Ngài trong thoả viên riêng của Đức giáo hoàng. Cuộc trao đổi của chúng tôi với việc phi nguyên tử hoá bán đảo Triều Tiên. Cũng ngày hôm nay và ngày hôm sau, một phần lớn các phương tiện truyền thông trên thế giới, quốc gia và quốc tế, liên tục nhắc nhở, để nói với cuộc trao đổi của chúng tôi, tất nhiên là coi trọng các đề xuất của Đức giáo hoàng hiện. Hàn quốc, đó là đề tài mà của các báo hình buổi chiều, với việc chúng tôi trong y phục kimono. Các bên tin của truyền hình Hàn quốc được truyền hình Nhật phát sóng.

Tin tức này đã được phổ biến không chỉ bởi các phương tiện truyền thông lớn, mà còn bởi rất nhiều phương tiện truyền thông Công giáo thuộc các nước trên toàn thế giới, ở Châu Á, ở Bắc và nam Mỹ, ở Châu Âu, v.v..

Tiếp sau đó, tôi đã trở lại phòng với của tờ nhật báo Tòa Thánh, "Osservatore Romano" và cho các nguôn như Zenit, "Bên Trong Vatican" (Inside The Vatican) và EWTN. Liên tiếp, tôi nhận xét rằng các cuộc phỏng vấn tôi đang ý thức hơn ở Roma được gọi là và phổ biến rất nhiều nơi thu hút nhiều độc giả do các phương tiện truyền thông Công Giáo mới nổi mới vùng. Chúng hiện, mạng lưới truyền hình EWTN được kết nối với hàng trăm kênh ở Hoa Kỳ và Nam Mỹ. Vì vậy, một tuyên bố trên EWTN sẽ bay tới nhiều nơi ở các Bắc và Nam Mỹ.

Tá quan điểm này, tôi đã khám phá ra rằng Vatican có những lý do để các nhà ngoại giao Châu Á “lưu ý”

NHÂN Tá 3: QUYáN LáC TRÍ THáC

Mát khía cạnh gây ngạc nhiên nữa là tôi nhận thấy rằng các cuộc hội nghị và hội thảo chuyên đề do các cơ quan và tổ chức khác nhau của Vatican, với sự tham dự của các thành viên toàn thế giới.

Chương hội, vì vậy hàn lâm giáo hoàng và khoa học tổ chức hội nghị các nhà nghiên cứu của nó hai năm một lần. Vào tháng 11 vừa qua, Vatican đã tổ chức một khóa học khoảng 100 và “tôn giáo vũ trụ và con người”, trong đó những nhà bác học từ nhiều quốc gia đã tham gia và tài trợ trong bốn ngày theo những quan điểm khoa học khác nhau. Để tham dự vào một vài buổi học, tôi tham gia buổi đầu tiên. Sau khi khai mạc, Đức giáo hoàng đã trao một huy chương cho khoảng 12 thành viên mới, trong đó có một nhà nghiên cứu người Nhật và ba học bổng người đã đoạt giải Nobel.

Hai năm gần đây nhất, những hội thảo đã làm tôi quan tâm liên quan đến Hội giáo, quyền con người, thuyết Darwin, chăm sóc trẻ em, thuyết tiến hóa, vv...

Tóm lại, Vatican có được một hệ thống giúp cho Đức giáo hoàng tiếp cận với ý kiến của những thành viên tài năng và tốt nhất thế giới, là những người làm cho các thông điệp của Người thêm phong phú và tăng cường các quyền lợi tinh thần của Người.

Trong ý nghĩa này, Vatican không chỉ là một quốc gia. Đó còn là một tổ chức “những nhóm chuyên gia của Vatican”, chính họ tạo thành những lợi ích và nhiều “nhóm chuyên gia của Vatican” từ các khác trên toàn thế giới. Tòa Thánh vẫn hành như một ngã tư gặp gỡ của các nhà trí thức, cho những người này và hội thảo luận và trao đổi các quan điểm. Trong bối cảnh này nữa, Vatican tạo nên những công ích.

Vì vậy, có một khó khăn phải được quy định, nhất là trong những gì liên quan đến các nhà ngoại giao Châu Á: nhiều cuộc hội thảo chỉ bằng tiếng Ý, hiếm khi bằng tiếng Anh. Điều này

làm nên lòng mến s nhà ngo giao Châu Á khi tham d. Nếu có thay đổi trong h th ng n y, thì nh u ng i trong s h s t i d.

NHÂN T 4. QUY N L C THÔNG TIN

B vì Giáo Hội Công giáo hi n di n g n nh kh p th gi i v i t cách là Giáo Hội hoàn vũ (Công giáo) và có linh m c, n tu g n nh kh p n i, Giáo Hội Công giáo nói chung và Vatican nh ‘cái tr c trung tâm’ – nh n đ c thông tin v mnh 4ng gì x y ra quan tr ng trên th gi i.

Nh u v đ i s nh n nh m s đ đây cho r ng đây là m t ‘tr m nghe’. Ch ng h n, Hoa K thi t l p bang giao v i Tòa Thánh năm 1984. Không ph i là 1984! B t lu n th nào, nagy gi a th k 19 ng i ta tranh lu n sôi n i Washington đ bi t li u có nên có ho c không nh ng quan h chính th c v i Vatican. Nh ng ng i ng h kh ng đ nh r ng Vatican, n u ng i ta đ các b a ăn t i và ti p tân m i bu i t i, thì ng i ta có th có thông tin v tình hình Châu Âu. Đa s ng i Tin Lành ph n đ i. Ph i m t thêm 130 năm tr c khi các quan h chính th c đ c thi t l p.

Cũng t ng t Nh t B n. Vì Vatican đã có m t đ i di n Tokyo ph trách các v n đ tôn giáo vào năm 1919, ng i ta đã b t đ u th o lu n đ bi t có nên ho c không nên thi t l p quan h ngo i giao v i Tòa Thánh. Nh ng ng i nh h đoan ch c là đúng lúc và thu n l i, vì Vatican đ c cho là m t ngu n tin t c đ i dào. Nh ng các nhà lãnh đ o tôn giáo Ph t giáo và Th n giáo ch ng l i. Ph i ch thêm 23 năm đ cu i cùng cũng đã thi t l p bang giao.

Nh ng ngay c n u Vatican có nh ng “đôi tai kh ng l ”, đ i u đó không b o đ m r ng m i ng i có th ti p c n đ c các thông tin c a nó. Các nhà ngo i giao Vatican gi ng v i mô t mà nh u v đ i s nói v h : tr m tĩnh, kín đáo, th n tr ng, nh ng nh t là r t c nh gi ác. Ph i khéo léo l m m i có th làm cho h nói ra m t đ i u gì đó quan tr ng.

K T LU N

Th a các đ ng nghi p, m t v đ i s ng i ph ng Tây đã nói v i tôi: “V kích c thì Vatican nh bé nh Công qu c Monaco, nh ng nh h ng c a nó i to l n nh Trung Qu c”. M t v

Đôi s khác đã mô tả Vatican như “cường quốc nhỏ nhất trong các cường quốc”. Nếu tính đến những người di cư, thì các nước Châu Á chắc có quan hệ ngoại giao với Tòa Thánh hoặc những quốc gia không có đôi s ở Roma để tìm hiểu nghiên cứu những lợi ích thế giới này, bên ngoài kho tàng cách tôn giáo và văn hoá chia tách.

Ngay cả ta có thể phân đôi tôi rằng bộ qua các yếu tố tôn giáo của Vatican là quá giới hạn. Những tin chắc rằng cách nhìn của tôi có thể cho thấy là có tính thuyết phục, theo nghĩa nó cho phép chúng mình rằng sự thu hút của Vatican có quan hệ với các quốc gia Châu Á, không phải với cách là từng hành dinh của Đền Công giáo, mà là với cách những hoạt động ngoại giao quan trọng.

Tóm lại, tóm lược quốc tế cao của Vatican là một “thực tế của hiện tại”. Cho tới nay, những nước Châu Á dường như đã là một đánh giá thấp nó. Họ nên để một đôi thực tế này một cách mang tính chiến lược hơn và có bước tiến rõ rệt về phía trước.

Ngay cả ta hoàn toàn có thể nói rằng với Vatican. Vai trò quốc tế ngày càng tăng của những quốc gia Châu Á cũng là một “thực tế của hiện tại”, rằng Vatican dường như vẫn còn hơi là cho tới nay. Có thể là vì Vatican hơi quá lỳ Châu Âu làm trung tâm, mặc dù vẫn nói mình là hoàn vũ. Sự hiện diện yếu tố và tính chất đôi di sản mà những các nhà ngoại giao Châu Á có nhiệm vụ ở đây có một phần nguyên do ở sự chú ý hơn cho (tôi muốn nói là sự chú tâm với ngoại giao) mà Vatican dành cho các địa phương này. Một ví dụ từng từng là sự kiện khoá học dành cho các nhà ngoại giao Châu Á này, không có một đôi của New Delhi hoặc của Bắc Kinh. Trong những di sản khác, những ngoại giao Châu Á hiện diện đông hơn.

Với việc này, mong rằng Vatican sẽ đưa ra những sáng kiến để mời các nhà ngoại giao Châu Á với tình thân hữu với nhau. Sự tiếp xúc của Vatican hành động những hơn để làm tăng và kích thích sự quan tâm của ngoại giao Châu Á với Vatican trong những năm tới đây. Những làm thế nào?

Có hai lãnh vực trong đó, theo ý tôi, Vatican có thể mạnh mẽ tăng cường bước tiếp cận và nhờ đó, al2m tăng sự quan tâm mà nó gây cảm hứng cho ngoại giao Châu Á

Yếu tố chìa khoá đầu tiên, đây là phải hiểu ngày càng sâu sắc hơn các nỗ lực ngoại giao Châu Á, bằng việc nghiên cứu ngôn ngữ và văn hoá của họ, như A.Valignano, một tu sĩ thừa sai Dòng Tên người Ý gốc Chieti, đã làm một Nhặt Bón cách này hơn bốn thập kỷ.

Yĩ u tĩ thĩ hai là mĩ t đĩ u kiĩ n tĩ i thiĩ u, ít là nên đĩ a vào trong môi trĩĩ ng ngoĩ i giao: chuyĩn tĩ tiĩ ng Ý sang tiĩ ng Anh nhĩ là ngôn ngĩ lĩ m viĩ c uĩ tiên nĩ i đĩy, ĩ Roma. Sĩ đĩ ng tiĩ ng Ý mà thôi cĩ thĩ làm nĩ n lòng các nhĩ ngoĩ i giao Chĩu Ấ khi tìm kiĩ m tiĩ p xĩc vĩ i Vatican, trong khi sĩ đĩ ng tiĩ ng Anh sĩ thuĩ n lĩ i hĩ n nhiĩ u.

Tĩm lĩ i, nĩ u Toĩ Thánh khĩng cĩ nhĩ ng mĩ i tĩĩ ng quan mĩ nh mĩ hĩ n vĩ i Chĩu Ấ, thĩ khĩng thĩ thĩ c sĩ là ‘cĩng giĩo’ (hoĩn vĩ = ‘universal’)

Sau khi nĩi ra đĩ u nĩ y, tĩi khĩng cho rĩ ng nĩ lĩ c đĩ tăng cĩĩ ng và cĩ ng cĩ các quan hĩ chĩ nĩi mĩ t chiĩ u vĩ Vatican mà thôi. Nhĩ ng sĩng kiĩ n hĩnh đĩ ng cĩ a Chĩu Ấ cũĩg khĩng thĩ thiĩ u đĩĩ c. Phĩ i cĩ mĩ t sĩ đĩ i xĩ ng các sĩng kiĩ n. Rĩt cuĩ c, các quan hĩ chĩ cĩ thĩ thĩm sĩu sĩ c, thĩm rĩ ng lĩ n và thĩ m gĩĩ n gĩĩ khi cĩ hĩu bĩn, Dĩn Chĩu Ấ và Vatican, – chĩ khĩng phĩ i chĩ cĩ mĩ t bĩn – cĩ gĩĩ ng nhiĩ u hĩ n đĩ tăng cĩĩ ng và cĩ i thiĩ n các quan hĩ cĩ a hĩ .

Mĩ t lĩ u ý cuĩ i cĩĩg trĩĩ c khi kĩ t thĩc. Nĩ u tĩi đĩ khĩng tham chiĩ u nhĩ ng cuĩ c đĩ i thoĩ i liĩn tĩn do Vatican và các cĩ quan Cĩng giĩo khĩc thĩ c hiĩ n – nhĩ ng cuĩ c đĩ i thoĩ i tĩ chĩĩg đĩ là hĩ t sĩ c giĩ trĩ – đĩ là vĩ, đĩ phĩc thĩo mĩ t kiĩ u mĩ u đĩ n giĩ n và đĩ hiĩ u nĩ m ngoĩi Vatican, tĩi đĩ cho rĩ ng sĩ hĩ p lý hĩ n nĩ u lĩ i bĩ đĩ nhĩ ng nhĩn tĩ tĩn giĩo và tĩ p trung duy nhĩ t vĩo nhĩ ng khĩĩa cĩ nh ngoĩi tĩn giĩo.

(Chiesa.org 22.05.2009, bài viĩ t cĩ a Sandro Magister đĩĩ c BTGH chuyĩn ngĩ)

Sandro Magister / BTGH chuyĩn ngĩ